

Н. Д. Субурускай аатынан Болтоно орто оскуолата

«Ай То К»

(ай, толкуйдаа, кыай)

Хас да ньыманан оонньонон остуол оонньоута

Толордулар: иитээччилэр

Кобякова Анастасия Дмитриевна,

Ефремова Наталья Владимировна,

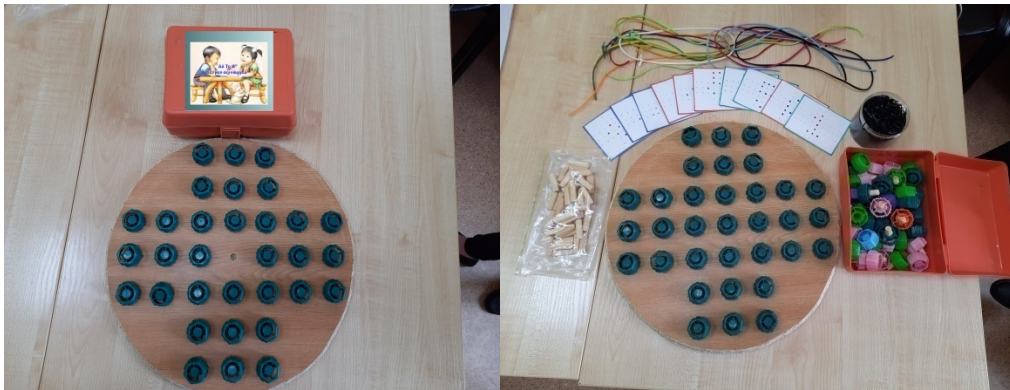
(творческий коллектив «Кэнчээри»)

Болтоно 2022 с.

«Ай То К» остуол оонньуутун пааспара

Оҕо сааска кини оонньоон үөрэнэр, сайдар кэмэ. Оҕолор сүрүн дьарыктарынан оонньоу буолар. Ханнык баҕарар оонньоу иитэр-үөрэтэр ис хоһоонноох. Оҕо 5-6 сааһыгар өйүгэр инэриитэ, онорон көруутэ, өйгө тутуута, болҕомтото, өйдүүр дьоҕура оонньоунан сайдар. Билинҕи оҕо телефон, компьютер, телевизор иннигэр элбэхтик олорор. Бэлэм информацияны ыла үөрэммит оҕо толкуйдуур, айар дьоҕура сыппыыр.

«Оҕону төһөнөн эрдэ өй, остуол оонньуутугар угуйабын да, кини соччонон сытыы, имигэс өйдөөх, билбитин сатаан олоххо туһанар, инникитин өтөкөрөр кыахтаах дьиннээх урдук интеллектээх киьи буола улаатар» (Б.П.Никитин).

“Ай То К” – оҕо мэйиитин, толкуйдуур дьоҕурун сайыннарар остуол оонньоута. Бу оонньоуну хас да ньыманан уларыта сылдьан оонньоохха сөп.

Оонньоу сыала: оҕо мэйиитин, толкуйдуур, харабынан онорон көрөр дьоҕурун сайыннарыы, тутан-хабан көрөн, тарбах былчыннарын эрчийии.

Оонньоу соруктара:

-оҕо остуол оонньуутун билиһиннэри;

-оонньоу быраабылатын тутуһуннаран оонньоурга үөрэтии;

Туттуллар тэрил: хайабаастардаах төгүрүк масдуоска, мастулулуктар, ойуулаах карточкалар, пюре хаппабыттан оҕоһуллубут араас өгнөөх фишкалар, өгнөөх шнурдар.

1 көрүн ооньуу “Тобул”: 5-6 саастаах оџолор ооньуулар. Биир эбэтэр хас да оџо ооньуур.

Ооньуу быраабылата: аџыйах хаамынан, фишкалары барытын сии сатыахтаах.

Ооньуу хаамыта: фишкалары хамсатан, биирдии фишканы көтөн хаамар. Сиэниллибит фишка ооньуу хонуутуттан ылыллар. Фишка көнөтүк уонна туора хаамар. Кэннитинэн уонна хас да фишканы нөңүөлээн хаамара көнүллэммэт. Өскөтүн аһаџас, ханан да сиэниллэр фишка суох буоллаџына ооньуу бүтэр.

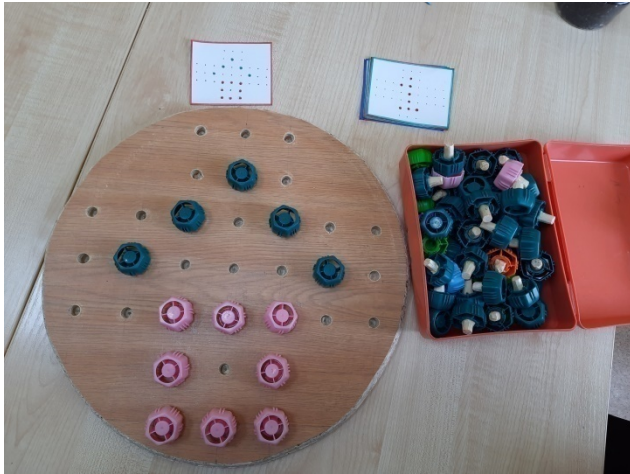
2 көрүн ооньуу “Миэстэ былдьаһыта”: 5-6 саастаах оџолор ооньуулар.

Ооньуу быраабылата: Икки оџо эбэтэр икки хамаанданан араһсан ооньуулар. Утарыта түөртүү фишканы туһанан күрэхтэһэллэр.

Ооньуу хаамыта: фишканы биирдиилээн эбэтэр үрдүнэн көтөн хаамаллар, ким эрдэ утарылаһааччы миэстэтигэр тийбит, ол кыайар.

3 көрүн оонньуу “Мозаика”: 3 саастаах оҕолортон саҕалаан оонньоохтарын сөп.

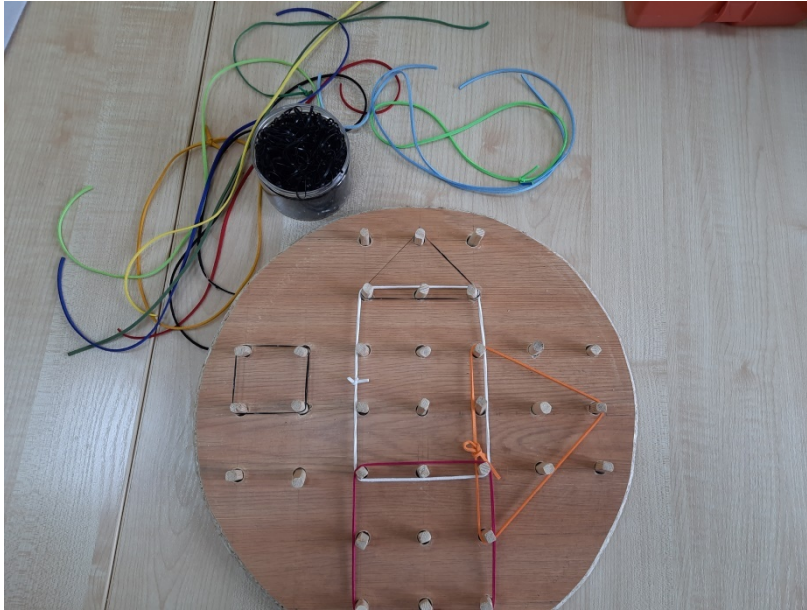
Оонньуу быраабылата: бэриллибит карточканан үтүктэн, ойуу онорор.

4 көрүноонньуу «Толкуйдаанонор»: 3 саастаах оҕолортон саҕалаан оонньоохтарын сөп.

Оонньуу быраабылата: оҕо бэйэтэ толкуйдаан дуоскаҕа эбэтэр фишкалары конструктор курдук туһанан араас оноһуктары онорон оонньоон сөп.

5 көрүн оонньуу “Өгнөөх шнурдар”

Оонньуу быраабылата: харабынан онорон көрөн ойуулары (предметтэри), геометрическэй фигуралары таһаары.

Оонньуу хаамыта: оонньууга 1 оҕо эбэтэр хас да буолан олон оонньуохтарын сөп. Оҕо карточка көмөтүнэн эбэтэр бэйэтэ толкуйдаабыт предметин, фигуратын уо.д.а араас дьүһүннээх шнурдары туһанан онорор. Дуоскаҕа хас да оноһуугу онорон таһаарыан сөп.